

RESERAPPORT

Studieresa till Kina

19-24 mars 2019

GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET

Varje år genomför Folk och Försvar en längre studieresa till ett land vars politik och utveckling har betydelse för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik. Syftet med resorna är att få en djupare kunskap och förståelse för landet och dess olika politikområden och att få en betydligt djupare inblick i de aktuella frågorna än om vi skulle läsa om det i olika medier här hemma. Valet att besöka just Kina kändes i år som ett självklart val och det stora intresset för resan bekräftade att studieresan låg helt rätt i tiden. Diskussionerna om Kinas framstående globala ambitioner och hur de påverkar Sverige och vårt närområde och hela den globala dynamiken har tagit en allt större plats inom såväl utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken de senaste åren. Under det föregående året lyfte också många som vi träffade i vår verksamhet fram att kunskapen om Kina är alldeles för låg och behöver ökas rejält för att vi ska kunna föra relevanta diskussioner om Kinas globala ambitioner. Utifrån detta kändes det därför extra bra att Folk och Försvar kunde bidra till att öka kunskapen om Kina genom att arrangera studieresan till Peking. Denna reserapport är också ett viktigt steg i att kunna delge de centrala delarna av vår studieresa och det vi fick uppleva och lära oss.

Det var en mycket intressant och intensiv resa där vi träffade många olika representanter från en mängd olika organisationer. Såväl svenska som internationella och kinesiska experter och myndighetsföreträdare. Huvudfokus låg på Kinas stormaktsambitioner och utrikespolitik ur en säkerhetspolitisk vinkel, Sveriges relation till Kina samt att få en bild av Kinas olika inrikespolitiska aspekter såsom ekonomi, kommunistpartiets ambitioner och frågor rörande demokrati, rättsstat och mänskliga rättigheter.

De ämnen som diskuterades under resan var allt från luftföroreningar, tullfrågor, handel, ekonomi, Kinas ambitioner i Arktis, sydkinesiska havet, Kinas militära satsningar och civilsamhällets roll – för att nämna några teman. Vi fick många olika bilder av Kina presenterade för oss, dessa sade på flera sätt emot varandra och den bild vi får i det dagliga nyhetsflödet här i Sverige. Ett par dagar in på resan insåg vi att vi nog inte skulle förstå Kina så mycket bättre när vi väl åkte hem än när vi kom dit. Det är möjligen lite väl ambitiöst att försöka förstå ett helt land på strax över en vecka. Särskilt när landet är så stort som Kina, som ju är det mest folkrika landet i världen idag. Men under resan fick vi lära oss väldigt mycket om Kinas utrikes-, inrikes- och säkerhetspolitik, och vi fick en ovärderlig inblick i dessa ämnen som hade varit svårt att läsa eller lyssna sig till hemifrån.

Jag vill också rikta ett stort tack till svenska ambassaden i Peking som på ett utomordentligt sätt bistod med att skapa ett intressant och mångsidigt program under vår tid i Peking. Även ett tack till alla er som deltog på vår resa för många intressanta diskussioner med olika perspektiv och bidraget till denna reserapport.

Maud Holma von Heijne
Generalsekreterare
Folk och Försvar

SAMMANFATTNING

De senaste åren har Kina kommit att spela en allt mer central roll i världspolitiken. Landets ofattbara utveckling på relativt kort tid har gjort Kina till en central aktör och en utmanare som världsledande inom flera områden. Kinas ambition är att återta sin rättmätiga plats i världen till och med Folkrepubliken Kinas 100-årsfirande 2049 och målen som kommunistpartiet satt upp för att nå dit är mycket ambitiösa inom flera områden som exempelvis teknikutveckling, försvar, ekonomi, handel och kultur.

Kinas framfart har dock skapat osäkerhet i världen och på flera håll finns stor oro kring vilka Kinas faktiska avsikter är. Kinesiska företrädare menar själva att de bara har fredliga avsikter och vill bidra till en mer sammanlänkad värld med ökade handelsmöjligheter etc. som de menar att alla vinner på. Andra är dock tveksamma till detta och stater känner sig också hotade av Kinas höga ambitionsnivå och vilja att bli en ny världsledare. Den militära upprustningen och ökande militära utgifter, omfattande investeringar i omvärlden, Kinas ökande påverkansoperationer och debatten om Huawei och 5G nätet har också gett upphov till misstänksamhet mot Kina och en diskussion om huruvida Kina utgör ett säkerhetshot.

En annan del av oron för Kinas ökade inflytande beror på kommunistpartiets sätt att styra och Kinas brist på respekt för internationella värderingar och normer. Detta skapar oro för att Kina försöker påverka resten av världen i samma auktoritära och odemokratiska riktning. Kina har en egen tolkning av mänskliga rättigheter och vad det innebär för befolkningen - där fokus framförallt ligger på ekonomiska rättigheter och de politiska och sociala rättigheterna ägnas ett mycket litet utrymme. Vi nås av alarmerande rapporter gällande mänskliga rättigheter i Kina, där omskolningslägren av uigurer i Xinjiang är ett av många oroväckande exempel. Situationen för såväl journalister som människorättsförsvarare är också mycket tuff. Civilsamhället är hårt motarbetat, internet och sociala medier är censurerade och alla typer av oliktänkande som går emot partiets linje eller öppet kritiserar partiet är inte accepterat.

Den senaste tiden har debatten om Kina varit stor i Sverige, Europa och andra delar av världen. Vi nås av dagliga nyhetsrapporteringar om olika aktuella frågor som rör Kina, president Xi Jinping och även om handelskriget mellan USA och Kina. Men kunskapen om Kina är ändå relativt låg och få har bra koll på vad som pågår i Kina och hur landets inflytande i världen ser ut. Intresset för Kina ser däremot ut att öka och Kina kommer fortsatt vara en aktör att räkna med. Efter vårt besök i Peking står det klart att Kina inte kommer dra sig tillbaka, utan det globala engagemanget kommer att fortsätta framöver. Det är därför av vikt att öka kunskapen om Kina och landets globala ambitioner och inrikespolitik. Studieresan till Peking var i sig en liten del i detta, såväl som denna reserapport.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET	2
SAMMANFATTNING.....	3
EKONOMI, HANDEL OCH FÖRETAGANDE.....	5
Ekonomi, handel och företagande i Kina	5
Sammanfattning.....	6
DEMOKRATI, MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH RÄTTSSTATEN.....	8
Den kinesiska "demokratin"	8
Mänskliga rättigheter i Kina.....	8
Rättsstaten	9
SÄKERHET OCH FÖRSVARSPOLITIK.....	11
Globalt.....	11
Geopolitik i Kinas närområde	11
Kinas interna hotbild: Xinjiang, Tibet och Taiwan.....	12
Förändringen av Kinas försvarsmakt	13
UTRIKESPOLITIK.....	15
Kinas utrikespolitik.....	15
PROGRAM.....	18
DELTAGARLISTA.....	21

EKONOMI, HANDEL OCH FÖRETAGANDE

Anne-Marie Pålsson, Gunilla Nordgren, Karl Lallerstedt och Michael Zell.

Ekonomi, handel och Företagande i Kina

År 2001 blev Kina medlem av den internationella världshandelsorganisationen WTO och med det öppnade sig världens marknader för Kinas varor och tjänster. Det blev startskottet för en ekonomisk tillväxt som saknar motstycke. Sedan dess har Kinas BNP (mätt i köpkraftskorrigerade termer) vuxit med nästan 300 procent. Motsvarande siffror för USA och EU28 var 36 respektive 25 procent. Håller denna takt i sig för de aktuella länderna kommer Kinas ekonomi att även i nominell BNP vara världens största om drygt 10 år.

Redan från början var Kinas strategi att låta exporten leda tillväxten med hjälp av en undervärderad valuta. Något som den amerikanska kongressen konsekvent kritiserat Kina för. När en fråga om saken för ca 10 år sedan togs upp med en rådgivare till den kinesiska handelsministern i samband med hennes besök i den svenska riksdagen, avfärdade hon kritiken med att Kina behöver en undervärderad valuta för att stödja sin industri och därigenom bereda jobb till landets stora befolkning. Samma fråga ställdes under denna studieresa med svaret att en marknadsbestämd valuta vore riskabelt för Kinas ekonomi.

I den kinesiska strategin har vidare den egna marknaden skyddats genom att hinder införts i syfte att försvåra eller hindra utländska företag för att etablera sig på den. De egna företagen har gynnats genom att låta dem verka som statsägda och med det kunnat motta förtäckta statsstöd. Förutom att det är i strid med gällande WTO-regler skapar den kinesiska modellen ojämlika konkurrensförutsättningar.

På senare tid har misstankar förstärkts att Kina använder sina företag för att spionage och otillåten överföring av teknik (teknikstöld) och att Kinas intresse för infrastruktur mer handlar om att Kinas önskan att kunna kontrollera den globala världshandeln snarare än att underlätta den.

En risk som inte ska underskattas då de resurser som Kina har till sitt förfogande för förvärv/investeringar är stort. Sedan 2002 har Kina ackumulerat överskott i sina utrikes affärer med ca 32 000 mdr SEK - sex gånger större än värdet av samtliga svenska börsnoterade företag. USA:s underskott under motsvarande period uppgår till drygt 87 000 mdr kronor.

Detta har fått USA att reagera med hot om handelskrig vilket ännu så länge inskränkt sig till införandet av relativt låga tullar på ett mindre antal varor. USA och EU har också krävt en reformering av WTO. En rimlig begäran. Men WTO:s mandat inbegriper inte regler för medlemsländernas valutakurspolitik eller marknadstillträde utan tar huvudsakligen sikte på en avveckling av tariffära handelshinder. Att omförhandla WTO:s regler kommer därför att vara mycket komplicerat och ta lång tid. Den senaste förhandlingsrundan – DOHA-rundan som inleddes 2001 är fortfarande inte slutförhandlad främst på grund av motsättningar vad gäller jordbruk och tullar på industrivaror. En rimlig bedömning stannar därför vid att WTO-reformeringen – hur nödvändig den än må framstå - knappast är det medel som bäst kan lösa de handelspolitiska spänningar som världen idag darrar inför.

Många utländska företag i Kina har gynnats av den fenomenala ekonomiska utvecklingen i landet sedan uppöppnandet av det globala frihandelssystemet efter kalla krigets slut. Kina är idag inte bara en viktig marknad i sig och en produktionsbas för global export, men även alltmer en forskningsbas för västerländska och svenska företag. Dessutom har ett antal kinesiska företag på mycket kort tid utvecklats till att ha blivit ledande konkurrenter på den internationella marknaden.

Även om Kina endast är Sveriges åttonde största handelspartner är dess betydelse för svenska företag sannolikt än större på grund av beroendet på kinesiska underleverantörer och exporten till tredje länder av kinesisk produktion eller delkomponenter. Som ett exportberoende land med många multinationella företag är Sverige också mer exponerat för den växande konkurrensen från kinesiska företag än de flesta andra EU-länder.

Kort kan man säga att det svenska näringslivets relation till Kina är kluven. En del ser främst försäljningsmöjligheterna och har en positiv syn på kinesiska myndigheter och dess dedikation till att skydda immateriella rättigheter. Andra mer tekniskt avancerade företag är däremot oroad för att statligt ägande och finansiering tillsammans med kinesiska myndigheter tendens att främja nationens konkurrenskraft genom otraditionella medel skapar en asymmetrisk konkurrenssituation. Detta är självklart inte digitalt utan många ser en blandning av dessa perspektiv dvs både Kina som en möjlighet och risk.

Den geopolitiska situationen – med ökade spänningar mellan USA och Kina – kan också komma att modifiera svenska företags syn på den kinesiska marknaden. Den nya investeringslagen som klubbats igenom i första kvartalet av 2019, som antas vara en reaktion för att gå viss amerikansk kritik till mötes, öppnar bland annat upp transport- och finanssektorerna för större utländskt ägande, men den antas överlag vara otvetydigt formulerad, och dess betydelse därför svår att utläsa, och faktum att utländska och inhemska företag behandlas annorlunda uppfattas i sig som problematiskt av internationella företag verksamma i Kina.

Den stora faran för svenska företag med exponering mot Kina skulle vara att ett nytt sorts kallt krig bryter ut mellan Västvärlden och Kina som resulterar i smärtsamma handelsrestriktioner. Denna politiska risk som associeras med att verka i Kina är högre idag än på många år på grund av en rad faktorer. President Trumps mer konfrontatoriska linje är kanske den viktigaste faktorn, men växande kritik av hanteringen av minoriteter i Xinjiang, ökad spänning i den Syd kinesiska Sjön, samt vissa staters förbud mot Huawei's deltagande i uppbyggnaden av 5G nätverk bidrar gemensamt till ett betydligt försämrat klimat, och Kinas närmanden mot Ryssland gör inte det hela enklare. Den västerländska synen är att Kina inte respekterar "universella" normer (fri handel, mänskliga rättigheter, folkrätten) medan den kinesiska synen är att detta synsätt saknar legitimitet, och snarare är ursäkter för att hålla Kina nere. Svårigheten att möta varandra innebär att förutsättningarna för en de-eskalering är begränsade.

En genomgång av Kina under rubriken ovan är inte komplett utan att nämna "Belt and Road Initiative" (BRI). Det kan igenom sin blandning av kraftfullt utövande av stormaktspolitik, en total sammanblandning av företag och stat samt oblyg säkerhetspolitik, i sig sägas utgöra en syntes av mycket av det som nämnts ovan. Projektet innebär en omfattande utbyggnad av transportvägar över land, med motorvägar och höghastighetståg, och hav. En ny "sidenväg" västerut från de kustnära industrierna, över det till stora delar utvecklade inlandet över gränsen till och genom grannländer mot de stora varumottagarna i Europa och Ryssland. Parallellt en sjöväg med nya hamnar syd- och västvärt genom Malackasundet förbi Sri Lanka och Indien till Afrika och via Djibouti genom Suezkanalen in i Medelhavet till förvärvade brohuvuden i Pireus i Grekland och i sen tid Italien. Genom klimatförändringen numera också genom Norra Ishavet via Barents Hav runt Norge ned mot hamnar i Europa.

Initiativet underlättas, och motiveras, även av syftet att belägga Kinas överkapacitet av infrastruktur. Industrier som för stunden förbyggt Kina och nu söker nya avnämare.

Med de betydande investeringarna i BRI följer också ett behov av att skydda dem. Såväl mot direkt kriminalitet (pirater och rövare) som mot sådana intressen i värdländerna som kan frestas ta sig kommersiella och legala friheter på Kinas bekostnad. Med BRI följer därmed en kinesisk militär närvaro. Som av en händelse också bidrar till landets geopolitiska ambitioner i övrigt. Även den finansiering som Kina erbjuder värdländerna verkar i samma syfte. I många fall skuldsätts dessa långt över sin förmåga varefter Kina kan ianspråkta de tillgångar som enligt lokal och internationell rätt tillfaller en kreditgivare.

Det finns också ett betydande inslag av valutapolitik i BRI. Den är inte särskilt omtalad och må därmed stå för skribenten själv. Kina har världens i särklass största valutareserv, i allt väsentlig denominerad i USD. Det normala beteendet hos ett land vore att investera ett sådant överskott i den egna ekonomin. Därmed lyfter man inhemska konsumtion, välstånd och köpkraft, i sig uttalade mål för Kina om än i den takt som partiet önskar se. Men baksidan är att när tillgångar i USD växlas till inhemska valuta, stiger

kursen på den senare. Vilket fördyrar exporten, nyckeln till Kinas överskott och kapacitet att agera som de gör. Då är det mer i linje med Kinas intressen att investera i de länder och projekt som ingår i BRI.

Sammanfattning

Den ursprungliga grunden i Kinas fenomenala ekonomiska tillväxt har legat i en mycket stor, hårt arbetande och lågt avlönad arbetskraft. Det är en momentan konkurrensfördel man kan hoppas och tro att etablerade ekonomiska, demografiska och kulturella samband ska leda vidare uppåt i behovsstegen för att i förlängningen kunna hälsas som välkommen i kretsen av välmående länder med rimligt likartade spelregler för globalt välstånd och tillväxt. Men Kina visar i den nu fortsatta fasen av sin tillväxt prov på en oroande sammanblandning av stat, företag, individer och kommunistparti som den fria världens ekonomier och företag inte förmår möta med de verktyg som hittills stått till buds. För oss är det svårt att se att denna modell långsiktigt kan fungera då den strider mot befintlig kunskap och tro om innovationsförmåga, drivkrafter och ekonomiska lagar. Men Sverige, och övriga EU, måste förstå och inse vad som pågår och tillgripa ett till stora delar annorlunda förhållningssätt än vad som hittills tillämpats.

DEMOKRATI, MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH RÄTTSSTATEN

Hans Arvidsson, Samuel Bergenwall och Catarina Kärkkäinen.

Respekten för den liberala demokratins principer är ytterst begränsad i Kina; de politiska och medborgerliga friheterna är inskränkta. Yttrandefrihet, mötesfrihet, och religionsfrihet begränsas kraftigt. Rättsstaten är svag och underordnad Kommunistpartiets intressen.

Den kinesiska "demokratin"

Under en bussresa längs en av Pekings centrala trafikleder passerade vi skyltar med ledord, otvetydigt sanktionerade av Kommunistpartiet. Ett av orden var "demokrati". Det tycks också vara ett frekvent använt begrepp i Kina. I konstitution används det 15 gånger, och i artikel 2 står det klart och tydligt att "all makt tillhör folket". Kinesiska ledare beskriver dessutom det nuvarande politiska styret som en "socialistisk demokrati", som har kommit till genom "folkets revolution". "Folkrepubliken Kina" är det officiella namnet på landet och "folkets befrielsearmé" benämningen på de väpnade styrkorna. Mot bakgrund av detta kunde man som resenär i "Mittens rike" förvänta sig att de kinesiska medborgarna hade lågtgående rätt att påverka den kinesiska statens politik. Så var och är dock inte fallet.

Konstitutionen stipulerar vidare att Kina är en "demokratisk diktatur". I dagens Kina betonas dock det sistnämnda ordet. Kina är inte en demokrati i den meningen att landets politiska ledning väljs av medborgarna i öppna, direkta och rättvisa val. Presidenten utses formellt av "den nationella folkkongressens" 3000 ledamöter, som i sin tur alla har blivit "ackrediterade" av Kommunistpartiet. Folkkongressen möts dessutom bara två veckor per år och då för att godkänna redan föreslagen lagstiftning. I praktiken finns makten hos Partiet, och i synnerhet i Politbyråns sju man starka "Stående utskott", ledd av presidenten själv.

Kommunistpartiet monopoliserar nästan fullständigt det politiska landskapet, men tolererar åtta mindre partier, så länge "de följer Partilinjen", och inte ifrågasätter det "demokratiska systemets" grundvalar. Få grupper och individer vågar att gå emot den etablerade politiska ordningen, såsom nobelpristagaren Liu Xiabo, som dömdes 2009 till 11 år i fängelse, för "subversiv verksamhet" mot "statens auktoritet", och dog i cancer 2017.

Under Xi Jinpings ledning är det tydligt att Kina tagit ytterligare kliv i auktoritär riktning. Xi har centraliserat makten inom Partiet, som i sin tur ökat kontrollen över såväl statens institutioner som samhället i stort. Presidenten har initierat en kamp mot korruption som använts för att fängsla inflytelserika politiska rivaler, såsom partisekreteraren i Chongqing Bo Xilai eller säkerhetschefen Zhou Yongkang. Xi besitter nu den formella makten som Folkrepublikens president, tillika ordförande för både Kommunistpartiet och den Centrala militärkommissionen. Dessutom kan Xi komma att vara president på livstid då tidigare tidsbegränsning har tagits bort. Xi:s position som den nye "store ledaren" illustreras av att hans tankar om "socialism med kinesisk karaktäristisk för en ny era" har skrivits in i konstitutionen, och att Nalle Puh förbjudits i hela landet och med anledning av nallebjörnens kroppsliga likheter med Xi.

Mänskliga rättigheter i Kina

Kinas ekonomiska utveckling har under de senaste årtiondena möjliggjort enorma förbättringar men enligt officiella kinesiska källor lever cirka 56 miljoner människor fortfarande under den nationella fattigdomsgränsen. Vidare kringgärdas religiösa och etniska minoriteters rättigheter, i synnerhet om religionen är islam och etniciteten är uigurisk. Den uiguriska tillika muslimska befolkningen i Xinjiang genomgår en påtvingad "hanifiering", "sekularisering", och "pacifiering" bland annat genom omskolningsläger – som vissa benämner "koncentrations--läger" och menar omfattar 1-2 miljoner människor. Samtidigt har civil-samhälles-organisationerna ökat i antal men har det allt svårare att bedriva verksamhet i Kina då de anses ifrågasätta kommunistpartiets officiella linje. Trakasserier, frihetsberövande och våld mot människorättsförsvarare, advokater och journalister har ökat. Media används för att kontrollera och styra opinionen.

Kvinnan har lägre ekonomisk och social status och det anses fortfarande mer lyckosamt att få en son än en dotter. Ettbarns-politiken avskaffats och kinesiska par tillåts nu att skaffa två barn. Det finns dock rapporter om att graviditetskontroller, tvångsabort och tvångssterilisering används inom ramarna för familjeplaneringspolitiken. Våld och diskriminering mot kvinnor är inte ovanligt. HIV ökar hos kinesiska kvinnor. Kvinnor är svagt politiskt representerade och prioriterade.

Kinesiska staten testar sedan en tid att rangordna medborgare med hjälp av ett "socialt kredit" -system. Rankningssystemet övervakar – genom bland annat AI, ansiktsgenkänning och monitorering av sociala medier - beteendet hos befolkningen. Systemet syftar till att förstärka tanken "keeping trust is glorious and breaking trust is disgraceful". Ditt sociala kreditsaldo kan flytta sig upp och ner. Metoden är till stora delar hemlig, men exempel på överträdelser som ger avdrag är dålig bilkörning, rökning i rökfria zoner, köp av för många videospel och publicering av falska nyheter på nätet. Systemet övervakar även olika betalningssystem och ser efter om personer exempelvis betalar räkningar i tid. Poängen ökar om du exempelvis skaffar barn, tar hand om äldre eller donerar pengar till välgörenhet. Man bestraffar människor med långa kreditpoäng genom att begränsa deras möjligheter att boka resor eller hyra bostäder. Samtidigt premieras höga poäng på dating-siter samt ger dig en lägre elräkning. Systemet beräknas rullas ut på nationell nivå 2021. Benämningen "totalitär" har i samman-hanget använts och vi resenärer konstaterar att "1984" uppenbarligen bara var en västanfläkt.

Rättsstaten

Kina är och har aldrig varit en rättsstat i den mening som vi förstår begreppet – likhet inför lagen, skyldighet för staten att följa gällande rätt, garantier mot missbruk av statsmakten, oberoende och fungerande rättsväsende, lagstiftning utan diskriminering och med respekt för mänskliga rättigheter och förbud mot godtyckligt frihetsberövande. Principer som att "land skall med lag byggas" har man traditionellt sett som främmande.

Begreppet rule of law används flitigt i den officiella retoriken. Reformerna som pågår syftar till att effektivisera rättsväsendet och göra domstolarna mer professionella, effektiva och självständiga. Det är inte fråga om strukturella reformer för att göra rättssystemet mer oberoende – utan snarare ett försök att flytta makten från lokal till nationell nivå. President Xi Jinpings strategi är att göra Kina till en stormakt under kommunistpartiet bland annat genom att ledarskapets makt och kontroll stärks via rättsinstitutionerna.

En aktör som verkar för mänskliga rättigheter i landet beskrev det som att det kinesiska (partiets) begrepp för rule of law är så pass väsensskilt från vår definition att det inte borde översättas till rule of law. Det kommer att vara viktigt att betänka framgent emedan Kinas offentliga retorik om sin rättsstat är omfattande.

Lika tillgång till lagen och likhet inför lagen råder inte i landet. När antikorrupsionsrådet – som flera aktörer under resan vittnade om syftar till att kontrollera alla som är verksamma inom staten och eliminera hot mot partiledningen – grundades år 2018 väcktes kritik om att det inte var konstitutionellt riktigt. Då instiftades helt enkelt en lag som sade att organet var lagligt. I Kina råder möjligen rule by law – inte rule of law, som en forskare i juridik uttryckte det.

Det framstår dock som tveksamt huruvida ens rule by law gäller. Lägren i Xinjiang är till exempel inte i enlighet med lagen. Lagen tillåter endast fysiskt begränsande på beslut av nationalkongressen. Lagen om counter terrorism som partiet hänvisar till auktoriserar alls inte internering utan tidsbegränsning – vilket i praktiken är fallet i omskolningslägren.

Partier använder rättsliga begrepp som vi känner igen från västerländskt språkbruk, men inget tvivel råder om att det inte är en rättsstat eller att rättssäkerhet eftersträvas. I partidokumentet om political legal development lyfts politisk stabilitet fram som det överordnade målet.

Den bristande rättsstaten framträder också med all önskvärd tydlighet i fallet med den svenske bokförläggaren Gui Minhai som sedan år 2015 är och förblir fängslad i landet, detta efter ett avtjänat

straff och en offentligt framförd ursäkt. I politiskt känsliga frågor står kommunistpartiets vilja över alla lagar, alla individuella rättigheter och all riktig rättsskipning. I sådana fall finns ingen chans för den enskilda människan att förutse vad som kommer att drabba henne – och när det väl har skett finns inga principer att åberopa, rättighet att hävda eller högre makt att vända sig till.

FN:s tortyrkommitté har vid upprepade gånger kritiserat Kina för användningen av tortyr inom rättsväsendet. Dödsstraff är lagligen tillåtet. Antalet avrättningar är en statshemlighet, men bedöms till 2000/år. Givet att detta stämmer så avrättar Kina flest personer i världen. Hårda straff för brott mot rikets säkerhet är fortsatt mer förekommande i fall som rör minoritetsgrupper.

Avslutningsvis konstaterade flera av de vi mötte på studieresan att svensk-kinesisk samverkan på områden som jämställdhet, barnrättigheter och funktionshinder är (mera) farbara MR-vägar. Politiska rättigheter och yttrandefrihet är det inte. Kompetensbrist och ökning av såväl rädslor som passivitet har blivit växande konsekvenser av flera av Xi-reformerna sedan 2012. Läsaren kan exempelvis själv ställa sig frågan: hur intresserad skulle du vara av att bli domare i rätten eller kreditgivare på en bank om du visste att du personligen kunde komma att hållas ansvarig för eventuella felbedömningar, och detta för resten av ditt jordeliv? En annan fråga att betänka är hur väl en stat långsiktigt fungerar utan kreditgivning, rättsväsen eller demokrati....

SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIK

Erika Holmquist, Anneli Bergholm Söder, Anders Lindberg och Rune Thyselius.

Globalt

Kina under Xi Jinping anser sig nu vara moget att "återta sin rättmätiga plats i världen", utrikespolitiken har övergått från passiv till expansiv.

Det överordnade målet är att bevara kommunistpartiets överhöghet, att parti-dynastin skall leva vidare. Det kräver att den ekonomiska utvecklingen fortsätter, vilket förutsätter stabil tillgång till råvaror och marknader. Drivkrafterna är således i grunden ekonomiska, men tar sig också säkerhetspolitiska uttryck. För att kunna säkerställa marknadstillgången krävs öppna farleder, öppna för kinesiska intressen alltså. Kinas expansion i Syd kinesiska Sjön, försöken att öppna Nordostpassagen och även utbyggnaden av Kinas flotta blir i det perspektivet logisk.

Kina ser investeringar som ett viktigt medel att skapa denna stabilitet, och Belt and Road Initiative (BRI) är det samlande begrepp under vilket Kina sedan 2013 har samlat sina mångskiftande investeringar.

Kina pratar om en ny sidenväg från östra Asien till Västeuropa, transportleder genom angränsande fd sovjetrepubliker, utbyggnad av järnväg genom Pakistan, hamnar på Sri Lanka och i Kampuchea. En hamn i Myanmar tänks få höghastighetståg och en naturgasledning planeras i Kunming. Indien ser detta som ett direkt hot.

Den stora basen i Djibouti är Kinas första utländska militärbas. I Europa har först Grekland och nyligen Italien skrivit på M o U kring BRI. Kinesiska investeringar har redan skett i Pireus hamn, och intresse finns för hamnarna i Trieste och Genua.

Kina söker profilera sig som ett "Near- Arctic country", och har gjort strategiska investeringar i LNG-utvinning i Yamal på ryska ishavskusten. Nordostpassagen ser man som en alternativ transportväg till Europa. Det ger perspektiv på de kinesiska trevarna kring bygge av en hamn i Lysekil, med tillhörande snabbtåg.

Kina utger sig för att vara en varm vän av FN och en regelbaserad världsordning, och deltar med stora kontingenter i FN:s fredsbevarande insatser. Samtidigt eftersträvas ett regelverk med "kinesiska förtecken" och Kina tvekar inte att lägga in sitt veto när dessa förtecken saknas. I det perspektivet kan man se den av Kina 2015 grundade Asian Infrastructure Investment Bank. En motsvarighet till Världsbanken, med kinesiska förtecken. Ett sådant tecken är att man tenderar till att prioritera utlåning till länder som fått svårigheter i relationerna till västvärlden. Ett annat tecken är den medvetna användningen av strategiska resurser hos låntagarländerna som säkerhet för lånen. Sri Lanka, Maldiverna och Malaysia har redan fått problem med återbetalningen.

Geopolitik i Kinas närområde

Fastlandskina har på senare år kommit att utöva ett allt större politiskt inflytande i sitt nära utland. I första hand bygger detta på investeringar och ekonomiskt utbyte men sedan Xi Jinpings tillträde som generalsekreterare även allt mer diplomatiskt och militärt. Kina är allierat med Nordkorea och håller även regimen i Kambodja under sina vingar. Båda dessa relationer definieras i första hand av egenintresse. Genom Nordkorea har man inflytande och en buffert på den koreanska halvön mot USA och med Kambodja har man indirekt inflytande i Asean och kan effektivt blockera ett gemensamt agerande från övriga Östasiatiska stater. Även Myanmars nya regim och Thailands junta orienterar sig mot Kina medan Sydkorea och Japan ses som antagonister och som de facto del av USA:s intressesfär.

Geopolitiskt vill Kina hålla Nordkorea och Indokina nära, Asean splittrat och USA borta.

Nordkoreas kärnvapen

Nordkoreas regim är både en allierad och ett problem. Även om Kina inte tycker Kim-regimens kärnvapen i sig är ett problem så skapar både Kim Jong-Uns kärnvapentester och diplomatiska turer

med USA en osäkerhet som inte uppskattas i Peking. Rent ekonomiskt är Nordkorea ett bakvatten men utnyttjas av Kina för billig arbetskraft. Sedan Kim Jong-Un tillträdde har han konsoliderat sin maktställning och landet saknar helt opposition. Däremot finns flera olika maktcentra inom armén, säkerhetstjänsten och kommunistpartiet som ledaren på olika sätt måste balansera mellan.

Vi fick en dragning av en kinesisk diplomat med stor erfarenhet i Nordkorea. Han gav bilden av att Kim Jong-Un i själva verket ville förnygra och reformera sitt land. Det är naturligtvis en möjlighet men ingen annan information vi fick tyder på att så skulle vara fallet. Däremot har relationen till USA förbättrats en aning i och med att den inhemska propagandan "stängt av" antiamerikanismen. Utvecklingen får dock betraktas som högst osäker.

Japans upprustning

En sak som oroar Kina och som spelar roll i Kinas egen upprustning är den upprustning och de konstitutionella ändringar Japans premiärminister Shinzo Abe driver. Dessa syftar till att Japan ska få en mer "normal" försvarsmakt som ven kan ingripa utomlands. Den kinesiska nationalismen bygger till stor del på minnen från japanska övergrepp och anfallskrig. Detta utnyttjas självfallet av kommunistpartiet.

Splittrade Indokina

Vietnam har kommit i konflikt med Kina kring territoriella krav i Sydkinesiska sjön (Kina har även sänkt vietnamesiska fiskebåtar) medan Laos och Kambodja traditionellt ligger nära Kina. Även Myanmars generaler har under många år stått nära Kina, en relation som verkar fortsätta under den nya regeringen. Thailand har efter militärkuppen samarbetat med Kina och bland annat sett mellan fingrarna när den svenske medborgaren Gui Minhai kidnappades där av kinesiska myndigheter. Om detta ändras i framtiden återstår att se.

Kinas interna hotbild: Xinjiang, Tibet och Taiwan

Enligt kommunistpartiet som styr Kina hotas landets stabilitet av de s.k. tre krafterna: separatism, extremism och terrorism. Innebörden av begreppen definieras av de kinesiska makthavarna liksom vilka motåtgärder som sätts in för att säkra Kinas stabilitet. Kommunistpartiet har konsoliderat sin makt så pass att det går att sätta likhetstecken mellan partiet och staten, därmed kan man anta att partiets tolkning av stabilitet är detsamma som partiets fortsatta möjlighet att styra Kina.

Gemensamt för Xinjiang, Tibet och Taiwan är att medan Kina anser dem alla vara naturliga delar av Kina, så finns det rörelser kopplade till dessa områden som ifrågasätter statens auktoritet, önskar förändring, i form av verklig autonomi – men inom Folkrepubliken Kina – och större religiösa och politiska rättigheter, eller självständighet. Xinjiang och Tibet är autonoma regioner bara till namnet och förtrycket gentemot minoriteterna omfattande. Kina utmålar sina åtgärder för att slå ner opposition som nödvändig bekämpning av de tre krafterna.

Kinesiska myndigheter hävdar att det finns problem med islamistisk extremism i Xinjiang, att medborgare från regionen har anslutit till extrema grupper i Syrien, Irak och Afghanistan och att terroristattacker har förekommit i Kina. Att våldsytringar har förekommit är belagt men däremot inte att dessa har varit religiöst motiverade. Det upplevda hotet från terrorgrupper utomlands är något som Kina använder för att legitimera bilaterala kontraterrordisambolerna med grannländer och inom Shanghai Cooperation Organization (SCO). I Xinjiang har myndigheterna bestämt sig för att kväsa all opposition och de oerhört brutala metoder som används för att pacificera regionen riskerar att förstärka de problem som man anser sig åtgärda. Enligt västerländska journalister som besökt Xinjiang pågår just nu en regelrätt utrotning av islamisk kultur i Xinjiang.

Det är intressant att notera att Tibet som har genomlevt en liknande behandling inte nämndes en enda gång under studieresan. Den tibetanska exilregeringen som finns i Indien sedan 1959 har fram tills 2006 krävt självständighet men talar nu om verklig autonomi istället. Självbränningar i protest mot kinesiska staten fortsätter att ske och ses som terrorism av myndigheterna.

Taiwan är en de facto självständig stat men Kina anser att det taiwanesiska styret saknar legitimitet. Under resan gav kinesiska företrädare mycket tydliga besked om Taiwans öde. Taiwan ska införlivas i Kina, och det måste ske innan Folkrepubliken Kina firar hundraårsjubileum 2049. Enligt kinesiska företrädare är det också Kinas omfattande militärmakt som garanterar att införlivandet kommer att gå fredligt till.

Taiwan utgör ett dilemma för många västmakter eftersom det är en demokrati till skillnad från Kina, samtidigt har de flesta så omfattande ekonomiska beroenden till Kina att det är svårt att erkänna Taiwan som en självständig stat. Hotet om att ekonomiska och politiska relationer kan skadas när andra stater agerar mot Kinas intressen är något som Kina nyttjar antingen för att undkomma kritik vad gäller mänskliga rättigheter och hanteringen av Tibet, Xinjiang och Taiwan, eller för att bestraffa länder som har en avvikande hållning i dessa frågor.

Förändringen av Kinas försvarsmakt

Folkrepublikens högste ledare Xi Jinping har i närtid uppmanat den kinesiska militärledningen att "förbereda sig på militär strid inom alla områden som Kina anser vara strategiskt viktiga. År 2020 ska Kinas försvarsmakt vara fullt ut mekaniserad och teknologiskt uppdaterad, år 2035 ska den vara moderniserad och i mitten av århundradet en försvarsmakt av världsklass.

Kinas försvarsmakt ska i första hand säkra partiets överlevnad, men den reform som försvarsmakten nu genomgår handlar till stor del om Kinas återupprättande som en global stormakt.

Xi Jinping har bildat en Centralkommission för att integrera militär och civil utveckling, som leds av honom själv, men där en av Politbyråns sju medlemmar håller i det dagliga arbetet. Det visar hur stor vikt partiet lägger på teknikutveckling för att bygga en försvarsförmåga i världsklass. Kinas försvarsbudget har ökat med 10 % per år sedan 2015, nästa år räknar de med att den ökar med 7,5%. Den redovisade försvarsbudgeten är i år 1 190 miljarder RMB, men den är förmodligen större eftersom delar av forskning och utveckling, 2,2% av BNP, används för militär utveckling.

För att uppnå målet i planen Made in China 2025, som syftar till att göra Kina till världsledande inom teknikområden som robotik, avancerad IT, flyg och fordon med ny energi, krävs en integrering av militär och civil utveckling.

Försvarsmakten har effektiviserats från en armé bestående av ca 6 miljoner personer till en modern försvarsmakt bestående av ca 2 miljoner personer. Numera består den av armé, marin, flyg, missilförsvar inklusive kärnvapen, strategi och support. Dessutom sorterar även polis och kustbevakning under den centrala militärkommissionen. Eftersom försvarsmakten är partiets armé finns det politiska kommissarier på alla nivåer, för säkerhetstjänst, disciplinfrågor etc.

Försvarsmakten är uppbyggd med en brigadstruktur och försvarsgrenarna ska kunna verka tillsammans. Den militära förmågan ska utvecklas i takt med utvecklingen av Kinas ekonomiska förmåga.

Flottan var tidigare kustnära, men utvecklas nu till open sea protection. Flottan består av ca 300 fartyg. Kina har redan idag ett hangarfartyg, med eget flyg. Planen är att bygga 3 - 6 hangarfartyg. I flottan finns även ett 70 - tal ubåtar, varav 10 atomubåtar.

Flyget består av fem geografiska kommandoområden, i varje kommando finns jakt, attack och bombflyg med flera olika flygplanstyper och luftvärnssystem. Dessutom finns ett särskilt kommando för de kinesiska luftlandsättningsstrupperna.

Missilförsvaret kan användas på mål i närområdet och består av ca. 270 kärnvapen.

Försvarsmakten i Kina verkar röra sig bort från ett klassiskt militärt tänkande. Rymdarenan och de informationsresurser som baseras där utgör istället en kärna och verkar överordnad de traditionella vapengrenarna. De teknologiskt högintensiva konflikter och krig som Kina ser framför sig kräver ett annat angreppssätt. Därför är den strategiska komponenten i Kinas försvarsmakt viktig och beräknas

bestå av ca 100 000 personer. Förmågan sorterar direkt under den centrala militärkommissionen och förmodas vara partiets informationskrigsförmåga, kanske bestående av spaningssatelliter, hackerförmåga etc. Förmodligen är förmågan ett första steg mot en teknisk underrättelseverksamhet.

UTRIKESPOLITIK

Lennart Wohlgemuth, Sarah Cherkaoui, Malin Bergman och Mattias Lentz.

Kinas utrikespolitik

Under vårt studiebesök fick vi åtskilliga tillfällen att diskutera Kinas relation med omvärlden. Som vi diskuterar mer nedan är det i dagens Kina svårt att skilja mellan utrikespolitik och inrikespolitik. Då vi talade om internationella relationer i allmänhet och Kinas roll inom multilaterala systemet betonades hela tiden vikten av internationella regelverk som skall styra de mellanstatliga relationerna. Så fort dock vi närmade oss frågor där Kinas speciella intressen var inblandade såsom Taiwan och Sydkinesiska sjön gällde inte längre dessa internationella regelverk längre. Kinas rättmätiga och historiska intressen skulle i dessa fall väga tyngre än regler som mödosamt hade förhandlats fram och överenskommit multilateralt. Detta blev mycket tydligt när de kinesiska värdarna poängterade hur viktigt UNCLOS var för att följa de överenskommelser man gjort för Arktis. När vi då frågade varför man inte i lika hög grad respekterade den internationella tribunalen när det gällde deras utslag om Sydkinesiska sjön lämnade svaren ingen öppning för feltolkning. Här gällde kinesiska rättmätiga intressen och inget annat.

Vid det kommunistiska partiets kongress i oktober 2017 förklarade partiets generalsekreterare (och president) Xi Jinping att "en ny era infunnit sig" där "Kina skall röra sig mot mitten av världsscenen" och där kinesiska modeller kan användas för att lösa problem. Kina har nu, sades det, målsättningen att 2049 vara en "global ledare i termer av den sammanlagda nationella styrkan och internationellt inflytande".

Basen för Kinas växande makt, inflytande och självsäkerhet är den explosiva ekonomiska utvecklingen landet upplevt de senaste tjugo-trettio åren. Kina gick år 2010 om Japan som världens andra ekonomi, och är mätt i köpkraftsparitet redan den största. Tillväxten mellan 1989 och 2018 var i snitt 9,6% per år, Kina svarar för 15% av världens samlade BNP, och har ensamt svarat för 40% av världens tillväxt sedan 2008. Kina är världens största importör av olja, koppar och järnmalm. Kinesiska företag är verksamma över hela världen, och vi ser ökande kinesiska investeringar i alla regioner, inte minst i Europa – kärnkraftverk i Storbritannien, kraftbolag i Portugal, hamnar i Grekland, tyska högteknologiföretag, Volvo och SF i Sverige. Kina har genomfört en mängd infrastrukturinvesteringar i Kinas närområde, Centralasien, Mellanöstern, Afrika och Europa. Latinamerika står på tur.

I diskussionen och analysen av Kinas utrikespolitik och dess växande globala inflytande är det centralt att förstå att all kinesisk politik handlar om Kina och den egna utvecklingen. Utrikespolitiken blir därmed ett instrument för inrikespolitiken, vilket innebär att Kina i sin utrikespolitik styrs av en hög grad nationellt egenintresse.

Parallellt med den snabba ekonomiska utvecklingen har vi fått se ett mera självsäkert Kina växa fram. Delvis som ett resultat av utvecklingen i landet, man har en större tyngd, man ser anledning att kräva ett större internationellt inflytande och inte minst respekt.

Utvecklingen har pågått en längre tid, men Xi Jinpings tillträde som partichef 2012 och som president 2013 markerar en vändpunkt. Under Xi Jinping har partiets ledande roll betonats, och Xi har understrukit vikten av Kinas 'pånyttfödelse' och därmed skapat en starkare kultur av nationalism som betonar Kinas 'rättmätiga plats' i världen, efter, som man framhåller, sekel av förödmjukelse under kolonialism och japansk ockupation. Han har genomfört omfattande kampanjer mot korruption som resulterat i att tusentals tjänstemän och andra rensats ut, men också att Xis politiska opponenter kunnat tystas.

En prioritering har varit moderniseringen av försvarsmakten, folkets befrielsearmé. En ny runda av reformer inleddes 2015, och riktades in på en omstrukturering av militärområden, en ny befälsordning, en mera strömlinjeformad armé med ett reducerat antal soldater. Stora resurser har lagts på att rusta upp flottan som bland annat med hjälp av hangarfartyg (två finns idag) ska ta en större strategisk roll. Kinas försvarsutgifter har femfaldigats sedan år 2000, och budgeten är idag fyra gånger större än Rysslands (men under hälften av USA:s).

Utrikespolitiken har under Xi blivit mera expansiv och aktivistisk. I multilaterala sammanhang, försöker man sätta agendan, och driva fram egna värderingar och normer i syfte att forma det regelbaserade multilaterala systemet på ett sätt som passar deras egna intressen. Bilateralt ger det ekonomiska inflytandet – för över 100 länder är Kina numera den största handelspartnern – också ett ökande politiskt inflytande.

Kina har blivit betydligt mera aktivt i internationella och multilaterala fora, inte minst inom FN-systemet. Man är störste P5-bidragare till fredsbevarande insatser, sedan 2015 också med stridande trupp. Man har utökat sina intresseområden, och är numera, till exempel, observatör i Arktiska Rådet. Man utvecklar egna multilaterala organisationer; Asia Infrastructure Investment Bank (AIIB), och utvecklar samarbeten som the Shanghai Cooperation Organisation där man kan garantera ett starkt inflytande. Man har en stark diplomatisk närvaro världen över, och använder högnivåbesök på ett genomtänkt strategiskt vis. Man bygger regionala samarbeten (FOCAC i Afrika, CASCF i Mellanöstern, ASEAN+1, 16+1 i Europa, China – CELAC i Latinamerika) och ger inom ramen för dessa samarbeten lån och krediter.

En utrikespolitisk hörnsten är det sk Belt and Road Initiative, BRI. BRI skall, som Kina framställer det, länka Asien med Europa genom infrastrukturprojekt inom transport, kommunikation, energi och andra områden av vikt för konnektiviteten. BRI är starkt knutet till Xi Jinping som lanserade sin 'vision' 2013. Projekten finansieras till övervägande del av Kina, och runt 90% av projekten genomförs också av kinesiska företag. Initiativet framställs som en altruistisk ambition, till gagn för alla, att fylla det gap av infrastruktur som finns i Asien och Europa och många – inklusive affärsintressen och framförallt centralasiatiska stater – välkomnar dessa satsningar.

Men BRI är egentligen ett initiativ som lanserades i annan förpackning redan 1999. Motiven då som nu är att säkra transportvägar för råvaror, tillgång till marknader och framförallt energi. Tanken är också att exportera kinesisk industriell överkapacitet (något som blivit ännu viktigare i och med ekonomins inbromsning) och ge kinesiska företag internationell exponering och starkare global kraft, föra fram egna industristandards, och utveckla de västra delarna av landet (Xinjiang).

Och det finns geopolitiska aspekter av BRI som också måste utvärderas. I namn av BRI utvecklas och byggs en rad stödjepunkter, främst hamnar, som är viktiga knutpunkter i de transportvägar Kina behöver – hamnar i Sri Lanka, Myanmar, Pakistan, i Afrika och även i Europa; hamnen i Piraeus ägs nu av kinesiska intressen (förra året passerade 2/3 av all containertrafik en kinesisk ägd eller kontrollerad hamn). BRI, och kinesiskt bistånd (som ofta ges i form av krediter och lån) leder till en allt större exponering mot kinesisk finansiering, och det finns en risk att länder i Asien och Afrika hamnar i skuldfällor. Det finns studier som tittat på hur det kinesiska växande ekonomiska inflytandet i Europa – Portugal, Grekland, Serbien, Montenegro, Ungern – också ger Kina ett ökande politiskt inflytande.

Vi tittade särskilt noggrant på Kinas utrikespolitik gentemot Europeiska Unionen (EU). När EU och Kina inrättade formella diplomatiska förbindelser 1975 och i dag omfattar förbindelserna mellan EU och Kina ett årligt toppmöte, regelbundna ministermöten och över 60 sektorsdialoger. EU-Kina samarbetet har ökat kraftigt sedan partnerskapet undertecknades 2003 ("EU-China Comprehensive Strategic Partnership"). EU och Kina är engagerade i ett omfattande strategiskt partnerskap "EU:s 2020 strategiska agenda för samarbete" som antogs juni 2016 och EU:s nya strategi för Kina antogs samma år. Den 12:e mars 2019 antogs ett gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet med titeln "EU och Kina – En strategisk hållning".

Enligt våra kinesiska samtalspartner, sätter detta gemensamma meddelande tonen på hur EU ser på Kina: som en systematisk konkurrent men också partner. Kina presenterade ett papper över sin EU-politik i december 2018; EU uppfattas där som en stabiliserande partner.

President Xi Jinping beskrev, under den 19:e kongressen av det kinesiska kommunistpartiet (KKP) oktober 2017, en ambitiös och ideologisk vision på Kinas framtid. Denna kongress ses vara en vändpunkt i Kinas utrikespolitik. Xi Jinping har sedan dess haft en global vision för landet och har

centraliserat utrikespolitiken kring sig själv och KKP de senaste åren. De olika samtalspartner vi har träffat hävdar att Kina har en vision av en "kinesisk dröm" (ord från Jinping under den 18:e kongressen november 2012): KKP vill att Kina blir en respekterad och kraftfull röst i världen i slutet av seklet. De kinesiska aktörerna betonade sitt stöd till FN och multilateralism.

Kinas EU-politik verkar utgöra en utmaning för EU:s sammanhållning. Intrycket man fick efter att ha lyssnat på vissa kinesiska aktörer är att Kina inte verkar, i dagsläget, vara en stark förespråkare för ett stabilt och enat Europa. Kina hävdar att det regionala samarbetsformatet med 16 länder i Central- och Östeuropa (CEE) – så kallat 16 +1 – är inte avsett att undergräva EU, men det är det motsatta intrycket vi fick: att detta snarast syftar till att öka fragmenteringen i Europa. Det är möjligt att Kina funderar på att skapa ytterligare subregionala kopplingar till respektive Norden och södra Europa. Vi fick dock inget tydligt svar på detta. En kinesisk aktör vi talade med, påstår att EU har svårt att tala med en röst. Men vi fick också höra att både Kina och EU är för globaliseringen och relationen hanteras bättre än den mellan Kina och USA. Men kineser hävdar att Kina och EU måste diskutera mer i djupet. Kinesiska aktörer anser att EU:s ståndpunkt gentemot Kina är mer stabil, och de tycker att EU:s oro är mer specifik än USA:s och att EU och Kina kan förhandla på lika villkor. En av våra samtalspartner sade: "Kina ser sig själv som ett utvecklingsland och försöker hitta sin väg. Kina önskar att Sverige engagerar sig i en djupare dialog."

De olika kinesiska aktörer vi har träffat har gång på gång beskrivit Belt & Road Initiative (BRI) som ett "win-win" samarbete. Och på grund av expansionen av kinesiska investeringar utomlands, via bland annat BRI, anser Kina att det är viktigt att försvara sina intressen utomlands: försvaret av ekonomiska intressen ligger i centrum för den kinesiska utrikespolitiken. Det verkar dock finnas olikheter mellan retoriken och verkligheten. Mot bakgrund av detta är det oerhört viktigt för EU:s medlemsländer att fundera på ett mer samordnat och mer strategisk strategi gentemot Kina och landets ambitioner. Idag ser man snarare nationella (ex: Italien, Grekland, Portugal) eller regionala initiativ (16+1) som sätter handelsmöjligheter i centrum. EU behöver inta en sammanhängande gemensam ståndpunkt visavi Kina och sätta europeisk solidaritet i fokus (före ekonomiska intressen).

Sedan 2013 är Kina en ackrediterad observatör i arktiska rådet. Under de senaste åren har kinesiska företag börjat utforska de kommersiella möjligheterna i samband med Arktis sjöfart. Kinas verksamhet i Arktis har i början koncentrerats till vetenskaplig forskning men den har med tiden utvidgats till global styrning, regionalt samarbete och bilaterala och multilaterala frågor inom områden som klimatförändringar och ekonomisk utveckling. Kina publicerade sin första Arktispolitik januari 2018. Enligt denna politik är Kina en aktiv deltagare och bidragsgivare i arktiska affärer. De kinesiska målen i Arktispolitiken är "att förstå, skydda, utveckla och delta i arktiska styrningen för att skydda gemensamma intressen i alla länder och det internationella samfundet i Arktis och främja en hållbar utveckling av Arktis." Våra kinesiska samtalspartner underströk också andra mål som att främja fred och stabilitet i regionen och utveckla den internationella infrastrukturanslutningen eller "infrastructure connectivity"; "connectivity" är ord vi ofta fick höra från de olika kinesiska aktörer. På grund av klimatförändringen finns det stor risk att glaciärer smälter under de kommande årtiondena. Detta gör att Arktis blir allt viktigare dels genom att möjligheterna ökar för användning av hittills otillgänglig olja, gas och mineraler, dels att nya fraktrutter kan öppnas. Kinas "Polar Silk Road" är en del av BRI, som syftar till att utveckla Arktis sjöfart. Kina har investerat i Rysslands Yamal flytande naturgasprojekt (Liquified natural gas) i Sabetta norra hamn och tecknat ramavtal för kinesiska och ryska banker att samfinansiera upp till 70 gemensamma projekt i Arktis. Kinas roll och ambitioner i Arktis går hand i hand med Kinas ambitioner som internationell aktör med målet, bland annat, att forma reglerna för global styrning.

PROGRAM

LÖRDAG 16 MARS

- 12:00 Ankomst till hotellet
- 13:30 Uppstartsmöte
- 19:00 Gemensam middag

SÖNDAG 17 MARS

- 09:00-16:00 Heldagsbesök vid kinesiska muren: Mutianyu

MÅNDAG 18 MARS

- 08:00 **Inledning och introduktion till Kina**
Chargé d'affaires Lennart Linnér, Deputy head of mission Karl-Olof Andersson och Försvarsattaché Pär Zakariasson.
- 08:45 **Offentlig diplomati och Sverigebild**
André Mkandawire, Chef för sektionen för offentlig diplomati, press och kommunikation.
- 10:00 **Tull- och polisverksamhet: Ett nedslag i verkligheten**
Stefan Thorsell, svensk tullattaché samt nordisk polis- och tullsambandsman.
Mr. Mike Pullen, Drug enforcement Administration, US Dep. Min. of Justice.
- 10:50 **Cultural diplomacy**
Mathias Lafolie, Kulturråd på Svenska ambassaden.
- 13:00 **Briefing om ekonomi och handel**
Fredrike Tamas Hermelin, Ambassadråd, sektionschef på ambassadens ekonomiska sektion.
- 14:30 **Besök på Ericsson-China Mobile 5G Innovation Centre**
Mr Zhao Juntao, President of Ericsson China.
- 17:15 **Möte med Mats Harborn**
President of the European Union Chamber of Commerce in China.
- 18:30 **Mottagning vid residenset**

TISDAG 19 MARS

- 14:00 **Briefing om Kinas ekonomi**
Peter Ling-Vannerus, Head of SEB in Beijing
- 16:00 **Chinas economy from different risk aspects**
Möte med representanter från svenska handelskammaren och Business Sweden.
- 18:00 **Middag med gäster från näringslivet**

ONSDAG 20 MARS

- 08:15 **Briefing och diskussion om Nordkorea**
Karl-Olof Andersson, tidigare ambassadör i Nordkorea
Li Nan, Chinese Academy of Social Sciences
- 10:15 **Möte med Raoul Wallenberg Institute**
Rolf Ring, Deputy Director
- 14:00 **Besök vid China Institute for International Strategic Studies (CIISS)**
Maj. General Xu Nanfeng, Vice Chairman of CIISS.
- 16:30 **EU – China relation**
Laurence Vandewalle, Acting Head of Political, Press and Information Section och Marina Rafti, Delegation to the European Union to China.
- 18:30 **Rundvandring i konstdistrictet 798**
- 19:00 **Filmvisning och diskussion om kultur och propaganda hos Danska Kulturinstitutet**
Eric Messerschmidt, Director of Danish Cultural Center.

TORSDAG 21 MARS

- 08:30 **Kinas inrikespolitiska agenda under Xi Jinping**
Möte och diskussion med Jeremy Daum, Yale Center och Chris Buckley, New York Times.
- 10:30 **Kinas stabilitets- och säkerhetspolitik i Xinjiang**
Ben Blanchard, Reuters och Gerry Shih, Washington Post.
- 14:30 **Kinas utrikespolitiska prioriteringar**
Fu Ying, vice chairperson of the National People's Congress Foreign Affairs Committee.
- 16:00 **Diskussion om relationen Kina-Ryssland**
Med representanter från China Academy of Social Sciences, CASS.

FREDAG 22 MARS

- 08:30 **Miljöpolitik i Kina**
Möte med representanter från Energy Foundation och Friends of Nature.
- 10:30 **Kinas roll och ambitioner i Arktis**
Gao Feng, China's special representative for Arctic Affairs.
Deng Beixi at the Division of Polar Strategic Studies, Polar Research Institute of China.
- 13:30 **Kinas militära maktmedel**
Pär Zakariasson, Försvarsattaché på svenska ambassaden.
- 15:30 **Kina och EU**
Möte med Feng Zhongping, Viceordförande vid China Institutes of Contemporary International Relations (CICIR).

LÖRDAG 23 MARS

- 08:30 **Guidad tur av förbjudna staden**
- 13:30 **Möte med Hanna Sahlberg, Sveriges radio**
- 19:30 **Gemensam avslutningsmiddag**

DELTAGARLISTA

Namn	Titel	Organisation
Anders Lindberg	Politisk Chefredaktör	Aftonbladet
Andrea Wahlberg	Programansvarig säkerhetspolitik	Folk och Försvar
Anna Maria Bergholm Söder	Avdelningschef	MSB
Anne-Marie Pålsson	Fil dr, Docent/Kolumnist	Fd. /Sydsvenska dagbladet
Catarina Kärkkäinen	Ordförande	Fria Moderata Studentförbundet
Erika Holmquist	Analytiker	FOI
Gunilla Nordgren	Förbundsordförande	Sveriges Civilförsvarsförbund
Hans Arvidsson	Partner and Head of Consulting	4C Strategies
Karl Lallerstedt	Senior Advisor	Svenskt Näringsliv
Kerstin Lundgren	Riksdagsledamot	Centerpartiet
Lennart Wohlgemuth	Gästprofessor	Göteborgs universitet
Malin Bergman	Kommunstyrelsens ordförande och kommunalråd i Krokoms kommun/ Ledamot centerkvinnorna	Centerpartiet
Mattias Lentz	Ministerråd	Utrikesdepartementet - Enheten för Asien och Oceanien
Maud Holma von Heijne	Generalsekreterare	Folk och Försvar
Michael Zell	Ordförande em. (2014-18)	Kungl. Örlogsmannasällskapet
Rune Thyselius	Styrelseordförande och Grundare	Thyselius & Partner
Samuel Bergenwall	Säkerhetspolitisk analytiker	FOI
Sarah Cherkaoui	Biträdande rådgivare	Franska Ambassaden